

DAGSORDEN Opplæringsutvalget d. 30-01-2024

Mødedato Tirsdag d. 30. januar 2024 kl. 11:30

Mødested Fylkeshuset, fylkesutvalgssalen

Indholdsfortegnelse

Møtedokumenter.....	3
RS 1/2024 Orienteringer til opplæringsutvalget 30.01.2024.....	4
RS 2/2024 Tradisjonelle byggeteknikker - orientering.....	5
SP 1/2024 Spørsmål fra Kenneth Austrått, H - vedr. helse- og oppvekst.....	6
PS 1/2024 Godkjenning av protokoll fra møte i opplæringsutvalget 13.11.2023.....	7
PS 2/2024 Godkjenning av protokoll fra møte i opplæringsutvalget 14.11.2023.....	8
PS 3/2024 Opplæringsordningen full opplæring i bedrift – FOB.....	9
PS 4/2024 Tildeling av fylkeskommunalt tilskudd til studieforbund for 2024.....	18
PS 5/2024 Topp- og forskerlinjer. Samarbeid og finansiering fra eksterne aktører for å opprettholde	23
PS 6/2024 Sommerskolen 2023 - orientering om gjennomføring og veien videre.....	29
PS 7/2024 Praksisrettet yrkesfaglig opplæring i Rogaland.....	34
PS 8/2024 Regional kompetanseplan Rogaland.....	46
PS 9/2024 Fagskolen Rogaland - Årsrapport om kvalitet i fagskoleutdanningene 2022-2023.....	52

Møtedokumenter

Referatsak

Arkivreferanse: 2023/65671-1
Saksbehandler: Torunn Høyland
Avdeling: Utvalgssekretariat

Orienteringer til opplæringsutvalget 30.01.2024

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
------------	----------	--------

1/2024	30.01.202	Opplæringsutvalget
--------	-----------	--------------------

- Ungt entreprenørskap – presentasjon v/daglig leder Maria Aasbø
- Fagskolen Rogaland – presentasjon av rektor Geir Tuftedal
- Fengselsundervisning – orientering om tilsyn v/avdelingssjef Eiliv Fougner Janssen/rådgiver Lars Jørgen Skolem
- Elevenes årstimetall – orientering om tilsyn v/avdelingssjef Eiliv Fougner Janssen/rådgiver Lars Jørgen Skolem

Referatsak

Arkivreferanse: 2024/9304-1
Saksbehandler: Torunn Høyland
Avdeling: Utvalgssekretariat

Tradisjonelle byggeteknikker - orientering

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
------------	----------	--------

1/2024	25.01.202	Yrkesopplæringsnemnda
2/2024	30.01.202	Opplæringsutvalget
1/2024	01.02.202	Regional-, kultur- og næringsutvalget

Vedlegg:

- 1 NOTAT Tradisjonshandverk OU og RKNV jan 2024

Orientering i vedlagte notat, på bakgrunn av vedtak i sak om «samarbeid om opplæring innan tradisjonshandverk» i opplæringsutvalget, sak 48/23 og regional, kultur- og næringsutvalget, sak 72/23.

Spørsmål

Arkivreferanse: 2024/33915-1

Saksbehandler: Torunn Høyland

Avdeling: Utvalgssekretariat

Spørsmål fra Kenneth Austrått, H - vedr. helse- og oppvekst

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
1/2024	30.01.2024	Opplæringsutvalget

Spørsmål fra folkevalgt

1. Hvor stor andel av elevene fra hvert av VG2 retningene innen helse- og oppvekst går direkte til VG3 påbygg? Finnes det tall per skole?
2. Hvor stor er andel av disse fullfører og består, og hva karaktersnitt ut fra VG3 påbygg?
3. Hva er forholdet mellom antall læreplasser tilgjengelig for de ulike VG2 retningene og antall elevplasser?

Bakgrunn for spørsmålet

I enkelte utdanningsprogram er det en stor andel elever som går direkte videre på VG3 påbygg. Fylkestinget har besluttet tidligere at det skulle være 12 elevklasser, noe som har økt en del de senere år. 40% av primærsøkerne til VG3 påbygg kommer fra et VG2 utdanningsprogram innen helse- og oppvekstfag.

Saksframlegg

Arkivreferanse: 2023/72590-1

Saksbehandler: Ikke fordelt til saksbehandler

Avdeling: Ufordelt/sendt tilbake til arkiv

Godkjenning av protokoll fra møte i opplæringsutvalget 13.11.2023

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
1/2024	30.01.2024	Opplæringsutvalget

Vedlegg:

1	13.11.23 møteprotokoll

Innstilling

Protokoll fra møte i opplæringsutvalget den 13.11.2023 godkjennes.

Anne Kristin Bruns

leder

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksframlegg

Arkivreferanse: 2023/72591-1

Saksbehandler: Torunn Høyland

Avdeling: Utvalgssekretariat

Godkjenning av protokoll fra møte i opplæringsutvalget 14.11.2023

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
2/2024	30.01.2024	Opplæringsutvalget

Vedlegg:

1	14.11.23 Møteprotokoll
---	------------------------

Innstilling

Protokoll fra møte i opplæringsutvalget den 14.11.2023 godkjennes.

Anne Kristin Bruns

leder

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksframlegg

Arkivreferanse: 2024/146-1

Saksbehandler: Ståle Østrem

Avdeling: Seksjon opplæring i bedrift

Opplæringsordningen full opplæring i bedrift – FOB

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
6/2024	25.01.2024	Yrkesopplæringsnemnda
10/2024	26.01.2024	Ungdommens fylkesråd
4/2024	29.01.2024	Fylkesrådet for funksjonshemmede
3/2024	30.01.2024	Opplæringsutvalget

Sammendrag

Fylkestinget i Rogaland har bedt fylkesdirektøren om en orientering om opplæringsordningen full opplæring i bedrift (FOB). Fylkesdirektøren belyser i saken hvordan ordningen blir brukt for ungdom og voksne. Det presenteres enkel statistikk, og fullføringen i FOB blir sammenlignet med hovedmodellen i fag- og yrkesopplæring. Fylkesdirektøren peker på nødvendigheten av å ha et fleksibelt opplæringssystem innenfor det ordinære opplæringstilbudet og reflekterer over mulige utfordringer og muligheter full opplæring i bedrift gir. Det foreslås tiltak for å styrke den fremtidige posisjonen til ordningen full opplæring i bedrift.

Fylkesdirektørens innstilling

Saken tas til orientering.

Eiliv Fougner Janssen

fylkesopplæringssjef

Catrine Utne Pettersen

seksjonssjef

Bakgrunn for saken

Fylkestinget i Rogaland behandlet sak 6/2023 den 13. juni og gjorde følgende vedtak:

- 1) Rogaland fylkesting ber fylkesdirektøren vurdere om Rogaland fylkeskommune kan være tjent med å skape en yrkesfaglig utdanning med fokus på yrkesrettet teori, i form av et prøveprosjekt, se sak: 2023/73353.
- 2) Fylkestinget ber også om en sak til opplæringsutvalget som belyser ordningen med full opplæring i bedrift i Rogaland.

Sak nummer 2 legges fram her.

Problemstilling

Svein Erik Innbjo (Fremskrittspartiet) sitt innlegg, den 13. juni 2023, ledet frem til en tilleggssak fremmet av Hanne Marte Vatnaland (Senterpartiet), om å belyse full opplæring i bedrift ordningen (FOB) i Rogaland fylkeskommune, som et alternativ til den ordinære ordning med 2 år i skole og 2 år i bedrift.

Fylkesdirektøren tolker det dithen at orienteringen bør spesielt belyse ordningen for kandidater med ungdomsrett i videregående opplæring.

Saksopplysninger

Hovedmodellen i fag- og yrkesopplæring er, for de aller fleste fag, 2 år i opplæring i skole og 2 år opplæring i bedrift. Forskrift til opplæringsloven §6A-7 beskriver fylkeskommunens muligheter til å godkjenne lærekontrakter med en annen organisering enn den ordinære opplæringsordningen. Her er det blant annet beskrevet at bedriftene kan ta ansvar for en større del av opplæringa enn det som følger av læreplanverket. Denne ordningen omtales som *full opplæring i bedrift*

(*FOB*). Det er flere kategorier kandidater som velger å benytte denne ordningen, inkludert kandidater med mål om kompetansebrev (lærekandidater):

- 1) Kandidater som vil begynne i lære rett etter gjennomført grunnskole. Læretiden blir som regel 4 år og bedriften tar ansvar for opplæringen i programfagene for relevante emner fra læreplanen i vg1, vg2 og fra hele læreplanen i Vg3. Hvis kandidaten mangler fellesfag, får de tilbud om å gå på lærlingskolen.
- 2) Kandidater som gjør *omvalg* eller ønsker å ta fagbrev nr. 2 i et *annet* programområde vil også kunne bli FOB-lærling med utgangspunkt i 4 års læretid.
- 3) Kandidater som gjør *omvalg* eller ønsker å ta fagbrev nr. 2 innenfor *samme* programområde, vil bli FOB lærling med riktig Vg1 kurs, *FOB1 lærling*. De får i utgangspunktet 3 års læretid.

Opplæringsloven § 3-3 gir fylkeskommunen anledning til å godskrive videregående opplæring og relevant praksis for lærlinger som inngår kontrakter med unntak fra den fastsatte opplæringsordningen, slik at læretiden til FOB/FOB1 kandidater kan i stor grad variere.

Rogaland fylkeskommune har pr. dags dato i overkant av 6000 løpende lærekontrakter (første og andre års lærlinger). Av disse er det 809 FOB kontrakter og 598 FOB1 kontrakter, noe som tilsvarer ca. 22% av alle løpende lærekontrakter. Det er cirka 75% menn som inngår FOB/FOB1 kontrakter. Det er Bygg og anleggsfagene (43%), Teknologi og industrifagene (30%) og Elektro og datateknologifagene (13%) som utgjør majoriteten av FOB/FOB1 kontraktene.

22 lærlinger har inngått FOB kontrakt ved 16 års alder og 25 lærlinger når de er 17 år. 119 lærlinger har inngått FOB1 kontrakt ved 17 års alder og 80 lærlinger når de er 18 år. Totalt sett er det ca. 6% av FOB lærlingene som inngår kontrakt første eller andre året i videregående skole og 25% av FOB1 kontraktene er inngått av lærlinger som er 17 eller 18 år. De resterende kontraktene er voksne lærlinger. Blant

FOB/FOB1 lærlinger er det flest voksenlærlinger i aldersgruppa 22-25 år og 26-30 år. Det er betydelig færre kontrakter for de som er eldre enn 30 år.

Blant FOB/FOB1 lærlingene som har tatt fagprøven i tidsperioden 2018 – 2023, finner vi følgende:

Fagprøve - status	FOB/FOB1 lærlinger	Ordinære lærlinger
Bestått/Bestått Meget Godt	76%	84%
Ikke bestått	1,8%	1,5%
Ikke meldt opp (kontrakt hevet)	21%	11,5%

Tabellen viser en noe lavere bestått og gjennomført prosent blant FOB/FOB1 lærlingene.

De som *ikke* har meldt seg opp til fagprøve har av en eller annen grunn sluttet/hevet kontrakten. Vanligste årsaker til heving både blant ordinære og FOB/FOB1 lærlinger er 1. Personlige årsaker og 2. Feilvalg. Blant FOB/FOB 1 lærlingene er den tredje største årsaken at de har fått jobb. Blant ordinære lærlinger er den tredje største årsaken at de har fått ny kontrakt. Hvis vi bare ser på aldersgruppen 16-21 år blant ordinære lærlinger, finner vi de samme tendensene der.

I Aldersgruppen 16-21 år blant FOB/FOB1 lærlinger, er *feilvalg* vanligste årsak til heving, etterfulgt av *fått jobb* og *personlige årsaker*. Blant de voksne lærlingene (over 21 år) i samme gruppa, øker andelen med *personlige årsaker* og blir den mest vanlige grunnen for å heve kontrakten. *Feilvalg* går ned, mens *fått jobb* holder seg stabilt.

Lærlinger med FOB/FOB 1 kontrakt sikter mot fagbrev eller svennebrev. Disse lærlingene har som regel en dag på «lærlingskolen» inkludert i læretiden sin. Der får man undervisning i fellesfagene på Vg1 gjennom første år i læretiden, og fellesfagene på vg2 i andre året av læretiden. De får standpunktkarakter og har trekkeksamen på lik linje med andre elever i videregående opplæring.

Lærekandidater kan også søke om å få plass på lærlingskolen. Deres mål er i utgangspunktet kompetansebrev.

For å bevise teoretisk forståelse i programfagene, må alle med FOB/FOB1 kontrakt bestå vg3 eksamen i sitt lærefag, før de går opp til fagprøven. Opplæring i disse fagene er lærebedriftens ansvar. Opplæringskontorene eller selvstendige lærebedrifter arrangerer eller kjøper forberedende kurs mot vg3 eksamen. Rogaland fylke tilbyr kurs i enkelte fag. Våren 2024 tilbyr fylkeskommunen kurs mot vg3 eksamen innenfor noen helsefag, noen industrifag og salgs- og renholderfaget. Eksamen er en 5 timers skriftlig privatisteksamen.

Lærlingskolen tilbys ved 3 forskjellige skoler i Rogaland. I klassene har lærlingene ulike faglig bakgrunn og det er ikke alltid fulle klasser. Lærlingskolen trenger å være fleksible, da flere lærlinger eksempelvis er på båt, og må ta opplæring digitalt eller samle opp timer til skolearbeid i friperiodene. Motivasjonen for skole er varierende i disse klassene, spesielt for de som kommer rett fra grunnskolen. Flere har lav mestringsfølelse i skolearbeid. For pedagogene i lærling-klassene er det nødvendig å være opptatt av yrkesretting og å arbeide med mestring i fellesfagene. Mange av lærlingene føler mestring i det praktiske arbeidet i læretiden, og er ofte bestemt på at de skal greie fellesfagene for å kunne oppnå fag, - eller svennebrev. Mange uttrykker at: «de skal greie en dag på skolen, så lenge de får være 4 dager i uka i på jobb i faget sitt».

En skole opplever at lærlingskolen ikke har velfungerende klasser, og at de må bruke mye energi på demping av uønsket adferd for å få opplæringen i fellesfagene til å fungere.

Bedrifter som har FOB/FOB1 lærlinger med ungdomsrett får mer tilskudd enn med undervisningstimer på lærlingskolen.

Fylkesdirektørens vurderinger

Fylkesdirektøren vurderer FOB ordningen som et godt alternativ for de kandidater som ønsker en mer praktisk rettet opplæring til fag/svennebrev og kompetansebrev. Selv om statistikken viser at det kun er 22 % prosent av alle lærekontrakter som er

FOB/FOB1 kontrakter, er dette en nødvendig ordning for å fylle behovet for faglært arbeidskraft i Rogaland. Industrien etterspør personer med flere fagbrev og denne ordningen gjør dette mulig. Det er vel og merke ikke mange ungdommer som benytter seg av ordningen og årsaken til dette kan være flere. Det er grunn til å tro at ordningen ikke er markedsføres godt nok blant rådgivere i grunnskole og videregående skole.

Vi ser at andelen elever som søker yrkesfag de siste årene har økt. Dette er en ønsket utvikling og både gledelig og nødvendig. På tross av at fagarbeideren over år har hatt langt høyere status i Rogaland enn hva som er tilfelle i store deler av landet, har det likevel vært oppfatning blant mange, inkludert foresatte og ansatte i skolen, at yrkesfag ikke er «godt nok» og at man bør velge studiespesialisering for å sikre arbeid og god lønn i framtiden. Det er grunn til å tro at ordningen med full opplæring i bedrift heller ikke oppfattes som «godt nok», og at den kommer i skyggen av hovedmodellen i fag- og yrkesopplæring.

Det er et stort overtall av gutter/menn som velger FOB/FOB1 ordningen. Statistikk viser at det generelt er flere gutter enn jenter som søker yrkesfag. Stoltenberg-utvalget ([NOU 2019:3](#)) viser at det er kjønnsforskjeller i både skoleprestasjoner og utdanningsløp. Den tradisjonelle skolen passer bedre for jenter enn gutter. Det er derfor naturlig å tenke seg at flere gutter velger en mer praktisk opplæring, slik som full opplæring i bedrift ordningen, framfor skole.

Lied- utvalget ([NOU 2019:25](#)) framhever: «Utvalget er opptatt av at videregående opplæring må ha i seg den nødvendige fleksibiliteten for at flest mulig finner seg til rette i det ordinære opplæringstilbudet» Ikke alle elever passer inn i normalmodellen, og siden det eksisterer et godt alternativ, så bør alle i skolen være orientert om at det finnes en slik modell i den ordinære opplæringen.

Det er sannsynligvis flere årsaker til at det ikke er så mange ungdom som benytter FOB ordningen. I tillegg til at ordningen ikke er så godt kjent, så innebærer en slik modell at man som ungdom «forlater» ungdomsmiljøet i skolen og kanskje også ungdomstiden. Det er trolig utfordrende for unge og være i et «voksenmiljø» meste-parten av opplæringstiden. Det er derfor viktig at FOB kandidatene har lærlingskolen

som fast møtepunkt hver uke, hvor de kan treffe andre i samme aldersgruppe. Det hviler et stort ansvar på pedagogene på lærlingskolen for å tilrettelegge for et godt læringsmiljø og sikre høy trivsel i klassen slik at det for framtiden vil være en mulighet for FOB/FOB1 lærlinger og opprettholde et ungdomsmiljø parallelt med opplæringen.

Et annet aspekt som i noen grad kan påvirke antallet FOB/FOB1 kontrakter er at en del bedrifter har interne retningslinjer som sier at de bare tar inn lærlinger etter hovedmodellen, lærlinger som altså skal ha 1 år opplæring og 1 år i verdiskaping. Å ta inn en lærling som skal ha opplæring i 3 eller 4 år vil føre til at bedriften tar inn færre lærlinger det påfølgende året. En FOB lærling vil «fortrenge» andres muligheter for lære plass. Det kan derfor være vanskeligere for en 4 års lærling å få lære plass.

Fylkesdirektøren registrerer at antallet som fullfører og består av FOB/FOB 1 kandidater er noe lavere enn ved ordinære kandidater. Feilvalg oppgis som den mest vanlige årsaken til heving av lærekontrakten for begge grupper. Der en del ordinære lærlinger går over til annen lærekontrakt, ser det ut til at ca. 20% av FOB- lærlinger som hever lærekontrakten går over i annet arbeid. Fylkesdirektøren mener dette er bekymringsfullt. Dette kan, på kort sikt, bety at lærlinger med ungdomsrett kanskje forlater muligheten til opplæring og da også mulighet til en formell sluttkompetanse. I videregående skole er det de siste årene blitt framhevet viktigheten av «laget rundt eleven». Et godt lag, med voksne som bryr seg, kan være avgjørende for elevens utgang fra videregående opplæring. Det er grunn til å tro at laget rundt FOB/FOB1 lærlingen nødvendigvis ikke er det samme som det elevene møter i skolen. Det kan tenkes det blir noe mer tilfeldig og løst, og det kan være noe av årsaken til at de unge forlater planlagt opplæring til fordel for arbeid uten formell utdanning. Lærebedrifter som tar imot FOB/FOB1 lærlinger bærer et stort ansvar i å skape et godt lag rundt eleven.

Konklusjon

Fylkesdirektøren ser viktigheten av å ha et godt alternativ til hovedmodellen i fag- og yrkesopplæring. FOB/FOB1 ordningen bidrar til at enda flere oppnår formell sluttkompetanse og at videregående opplæring kan levere bedre, og bredere fagkompetanse til lokalt arbeids- og næringsliv.

Andelen ungdom som benytter ordningen er begrenset. Fylkesdirektøren oppfordrer ansatte i opplæringssektoren om å orientere seg om ordningen og opplyse aktuelle kandidater om at det finnes gode alternativer som leder til ordinært fag/svennebrev og kompetansebrev. Fylkesdirektøren vil fortsette å arbeide målrettet med dette informasjonsarbeidet.

For at ordningen fortsatt skal være et godt alternativ i framtiden, oppfordres lærlingskolene til å prioritere trivsel og godt læringsmiljø i klassene. Det er viktig at lærlingene opplever tilhørighet blant andre ungdommer, og at de opplever mestring og motivasjon for å fullføre opplæringen i fellesfagene. Det fordrer fleksibilitet og pedagogisk kreativitet hos lærerne i klassene. Både lærlingskole og lærebedrifter må sette søkelys på laget rundt lærlingen for å forebygge at unge slutter opplæringen.

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksframlegg

Arkivreferanse: 2024/515-1

Saksbehandler: Teresa Burgos

Avdeling: Seksjon dimensjonering og inntak - opplæring

Tildeling av fylkeskommunalt tilskudd til studieforbund for 2024

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
5/2024	29.01.2024	Fylkesrådet for funksjonshemmede
4/2024	30.01.2024	Opplæringsutvalget

Vedlegg:

- 1 Retningslinjer tilskudd 2024**
- 2 Tildeling tilretteleggingstilskudd 2024**

Sammendrag

Fylkestinget vedtok i møte 13.12.2023, sak PS 114/2023 «Økonomiplan 2024-2027 - Årsbudsjett 2024» å dele ut støtte til studieforbundene for 2024. Støtten utgjør kr 875.000.

Studieforbundene søker om støtte elektronisk på www.rogfk.no. Link til søknadsskjema ble sendt til studieforbundene 06.11.2023 per epost. Søknadssiden var virksom fra medio november 2023 og fram til søknadsfrist 7. desember 2023.

Retningslinjer for tildeling ligger som vedlegg 1 i saken.

Fire studieforbund søkte om tilretteleggingstilskudd innen søknadsfristen, se tabell 1, og åtte studieforbund søkte om opplæringstilskudd, se tabell 2. Det totale søknadsbeløp for tilretteleggingstilskudd var kr 992 945.

Fylkesdirektøren foreslår at kr 499 995 tildeles studieforbundene som tilretteleggingstilskudd med fordeling som i vedlegg 2, og at kr 374 543 tildeles som opplæringstilskudd.

Fylkesdirektørens innstilling

1. Tilretteleggingstilskudd tildeles totalt kr 499 994 med følgende fordeling:
 - Akademisk studieforbund/Aftenskolen Rogaland kr 50 611
 - Musikkens studieforbund v/Rogaland musikkråd kr 10 004
 - Studieforbundet kultur og tradisjon kr 20 127
 - Studieforbundet Funkis Rogaland kr 419 252
2. Opplæringstilskudd tildeles totalt kr 374 544 med følgende fordeling:
 - Akademisk studieforbund/Aftenskolen Rogaland kr 13 915
 - AOF Vestlandet kr 11 847
 - Kristelig studieforbund kr 140 761
 - Musikkens studieforbund v/Rogaland musikkråd kr 65 074
 - Studieforbundet Funkis Rogaland kr 23 009
 - Studieforbundet kultur og tradisjon kr 44 077
 - Studieforbundet livslang læring (Folkeuniversitetet) kr 61 983
 - Studieforbundet natur og miljø kr 13 878

Eiliv Fougner Janssen

Fylkesopplæringssjef

Helge Eide

Seksjonssjef

Bakgrunn for saken

Fylkestinget vedtok i møte 13.12.2023, sak PS 114/2023 «Økonomiplan 2024-2027 - Årsbudsjett 2024» å dele ut støtte til studieforbundene for 2024. Støtten utgjør totalt kr 874.539.

Problemstilling

Fylkesdirektøren vil i denne saken, på grunnlag av innsendte søknader, legge fram forslag til fordeling av tilskuddet.

Saksopplysninger

I 2023 var det fylkeskommunale tilskuddet til studieforbundene delt i et tilretteleggingstilskudd og et opplæringstilskudd, se sak PS4/2023, «Tildeling av fylkeskommunalt tilskudd til studieforbundene for 2023». Fylkesdirektøren foreslår at dette videreføres i 2024.

Studieforbundene søker om støtte elektronisk på www.rogfk.no. Link til søknadsskjema ble tilsendt studieforbundene 06.11.2023 per epost. Søknadssiden var virksom fra medio november 2023 og fram til søknadsfrist 7. desember 2023.

Fire studieforbund søkte om tilretteleggingstilskudd innen søknadsfristen, se tabell 1, og åtte studieforbund søkte om opplæringstilskudd, se tabell 2. Det totale søknadsbeløp for tilretteleggingstilskudd var kr 992 949.

STUDIEFORBUND	Søkt om tilskudd til kurs:	Totalt søknadsbeløp (kr)
Akademisk studieforbund/Aften-skolen Rogaland	Formingsverksted for psykisk utviklingshemmede og andre interesserte	kr 60 709
Musikkens studieforbund v/ Rogaland musikkråd	Tilpasset musikk-tilrettelegging for multifunksjonshemmede ved hjelp av MIDI-instrument	kr 16 000
Studieforbundet kultur og tradisjon	Folkedanskurs for voksne med funksjonshemning i Haugesund	kr 25 000
Studieforbundet Funkis (Funksjonshemmedes studieforbund i Rogaland)	Flere kurs innen organisasjonsutvikling og opplæring av tillitsvalgte i styrearbeid og gjennomføring av møter, likemannsarbeid, sosial trening og fysisk mestring. Kunnskap om sykdom og hvordan mestre dagliglivets utfordringer. Fysisk aktivitet i oppvarmet basseng/sal.	kr 891 240

Tabell 1: Tabellen viser hvilke studieforbund som har søkt om tilretteleggingstilskudd - nærmere spesifisering av hvilke typer kurs finnes i vedlegg 2.

STUDIEFORBUND	Innrapporterte studietimer berettiget statstilskudd 2022	Tildelte midler - opplæringstilskudd Timesats kr 4,69
Akademisk studieforbund/ Aftenskolen Rogaland	2 967	kr 13 915
AOF Vestlandet	2 526	kr 11 847
Studieforbundet FUNKIS i Rogaland	4 906	kr 23 009
Studieforbundet natur og miljø	2 959	kr 13 878
Musikkens studieforbund v/Rogaland musikkråd	13 875	kr 65 074
Kristelig studieforbund	30 013	kr 140 761
Studieforbundet kultur og tradisjon	9 398	kr 44 077
Studieforbundet livslang læring (Folkeuniversitetet)	13 216	kr 61 983
Sum		kr 374 544

Tabell 2: Tabellen viser hvilke studieforbund som har søkt om opplæringstilskudd, samt forslag til tildeling.

Fylkesdirektørens vurderinger

Tilretteleggingstilskudd:

Fylkesdirektøren mener det er viktig at voksne med funksjonsnedsettelse, kronisk sykdom eller spesielle omsorgsforpliktelser får anledning til å delta på kurs på lik linje med andre. Det foreslås derfor at studieforbundene tildeles et fylkeskommunalt tilretteleggingstilskudd til dekking av merkostnadene ved tilrettelegging av kurs for voksne innenfor disse målgruppene.

Fylkesdirektøren vurderer det slik at retningslinjene for fylkeskommunale tilretteleggingstilskudd til studieforbundene fra 2023 videreføres, se vedlegg 1.

Det var søknader på totalt kr 992 949,- for tilretteleggingstilskudd, og søknadene er behandlet i hht. retningslinjer for tildeling av fylkeskommunale tilskudd til studieforbundene, se vedlegg 1. I saksbehandlingen er det tatt hensyn til:

1. Følgende kurs er ikke tilskuddsberettiget: Kurs det er mulig å gjennomføre uten merkostnader, kurs som ikke er åpne for alle, kurs som kun er behandlings-/trenings-/mosjonsrelaterte, kulturarrangementer og turer/reiser/utflukter, se vedlagte retningslinjer.
2. Kurs med høyere søknadsbeløp enn andre tilsvarende kurs får redusert støtte, og får tildelt like stort beløp.
3. Større søknadssum enn det er bevilgede midler:
 - Noen kurs fikk redusert støtten da bare deler av kurset var åpent for alle.

- Noen kurs fikk redusert støtten da hovedinnholdet er under punkt 1.
- Total søknadssum var høyere enn vedtatt beløp, så støtten til alle tilskuddsberettigede kurs ble redusert med 16,64 prosent.

Opplæringstilskudd:

Det foreslås at opplæringstilskudd utbetales på bakgrunn av innrapporterte studietimer berettiget statstilskudd 2 år før søknadsåret; i år blir det studietimer fra 2022. Det foreslås at studieforbundene som søker får lik sum for sine innrapporterte studietimer, og ut ifra en timesats på kr 4,69 blir den totale utbetalingssummen på kr 374 544.

Konklusjon

Fylkesdirektøren foreslår at kr 499 994 tildeles studieforbundene som tilretteleggingstilskudd med fordeling som i vedlegg 2, og at kr 374 544 tildeles som opplæringstilskudd, med fordeling som i tabell 2.

Saksframlegg

Arkivreferanse: 2023/60815-1

Saksbehandler: Torill Evy Thune

Avdeling: Seksjon opplæring i skole OPS

Topp- og forskerlinjer. Samarbeid og finansiering fra eksterne aktører for å opprettholde forskerlinjene og styrke rekrutteringen til realfag.

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
15/2024	26.01.2024	Ungdommens fylkesråd
9/2024	29.01.2024	Fylkesrådet for funksjonshemmede
5/2024	30.01.2024	Opplæringsutvalget Fylkestinget

Sammendrag

I denne saken ses det på muligheten for samarbeid og finansiering fra eksterne aktører for å opprettholde topp- og forskerlinjene, og samtidig styrke rekrutteringen til realfag.

Skolene har i dag et utstrakt samarbeid med eksterne aktører, som UH-sektoren og lokalt næringsliv. De eksterne aktørene bidrar i dag med delfinansiering ved tilfeldig løpende utgifter som transport, utstyr, bevertning mm. i forbindelse med ekskursjoner, studieturer og prosjekter.

Fylkesdirektøren mener ytterligere samarbeid og finansiering fra eksterne er lite realistisk.

Fylkesdirektøren mener at ansvaret for finansiering av driften for topp – og forskerlinjene skal ligge hos skolene.

Fylkesdirektørens innstilling

Saken tas til etterretning.

Gunn Claire Westad

fylkesdirektør

Eiliv Fougner Janssen

fylkesopplæringssjef

Bakgrunn for saken

I revidert budsjett i FT sak 7/2022 ble det vedtatt at bevilgningen til topp- og forskerlinjene skulle reduseres med til sammen 1.5 millioner kroner. Dersom denne reduksjonen i tilskuddet ville føre til en vesentlig omlegging eller kutt i dette tilbudet, ble det bedt om en egen sak. Denne nye saken 54/2023 «*Topp- og forskerlinjer- Konsekvenser av budsjettkutt*», ble lagt fram i FT 13.06.2023.

Vedtaket i FT 13.06.2023 ble: «*Det gjøres ikke kutt på topp- og forskerlinjene i skoleåret 2023-2024. Fylkestinget ber om en sak som ser på samarbeid og finansiering fra eksterne aktører for å opprettholde forskerlinjene og styrke rekrutteringen til realfag*»

Fylkesdirektøren vil i denne saken belyse samarbeidet som skoler med topp- og forskerlinjer har med eksterne aktører, og drøfte muligheter for finansiell støtte fra disse.

Problemstilling

I saken vurderes mulighetene for at eksterne aktører (UH- sektoren og lokalt næringsliv) kan bidra til finansiering av topp- og forskerlinjene i Rogaland, slik at linjene opprettholdes, og for å styrke rekrutteringen til realfag.

Saksopplysninger

Av de 27 fylkeskommunale videregående skolene i Rogaland er det seks skoler som tilbyr topp- og forskerlinjer. Se tabell 1.

Topp- og forskerlinjene er et tilrettelagt tilbud tilpasset elever som er høyt presterende og som er særlig motiverte. Topp- og forskerlinjene er en viktig ekstrasatsing på realfag/ samfunnsfag, som ivaretar relevans, dybdelæring og tilpasset opplæring for elevene. Tilbudet gir en unik mulighet til å koble opplæringen i skole, høyere utdanning og næringslivet i regionen sammen.

Tabell 1 Oversikt over topp- forskerlinjene, budsjett og samarbeidspartnere

Skole	Topp-forskerlinje	Samarbeidspartnere	Budsjett 23/24
Katedralskolen	Realfag	UiS, Vår Energi, CERN m. flere	738 000,-
Sandnes vgs.	Realfag	UiS, NTNU, UiO, CERN, Nordic Unmanned (droner), Vår Energi, IVAR, Forskerfabrikken, Ungt Entreprenørskap, Skretting, Statnett, Innovasjonsparken, NORTURA, NOFIMA, Måltidets hus m. flere.	738 000,-
St Olav vgs.	Realfag	UiS, Vår Energi, CERN, Equinor, Vitensenteret, Oljemuseet,	738 000,-
Vardafjell vgs.	Realfag	HVL	475 200,-
Hetland vgs.	Samfunnsfag: Innovasjon, økonomi og ledelse	Handelshøyskolen ved UiS, Ungt Entreprenørskap m. flere i lokalt næringsliv	738 000,-
Strand vgs.	Entreprenørskap med blå linje (Marin)		448 800,-
Totalt			3 876 000,-

Samarbeid med eksterne aktører

Skolene våre har god praksis for samarbeid og samhandling med eksterne aktører, deriblant lokale bedrifter og UH-sektoren. Flere av skolene samarbeider med UH-sektoren, blant annet UiS, BI og HVL. Elevene får undervisning inkludert laboratoriearbeid, eksamen og mulighet til forsert løp.

Næringslivet i regionen er tett knyttet til topp- og forskerklassene; deriblant Equinor, Vår Energi og Lyse. Dette samarbeidet gir en unik mulighet for refleksjonskunnskap i fagene, innsyn i studier/jobbmuligheter og bevisstgjøring av elevenes rolle i demokratiet vårt. Elevene får gjennom samarbeid med ulike instanser større forståelse for utfordringer samfunnet står overfor, spesielt gjennom samarbeidet med næringslivet i ulike prosjekter og ekskursjoner. Flere av prosjektene fordrer samhandling på tvers av mange fag og utfordrer elevene på kritisk tenkning og kreativitet.

Samarbeidspartnerne vil for noen skoler variere fra år til år, avhengig av bedriftens aktivitet, tilgjengelige prosjektmedarbeidere og lærere som underviser på topp- og forskerlinjene.

Fylkesdirektøren vil presisere at skolene med topp- og forskerklasser har et godt samarbeid både med UH- sektoren og næringslivet i regionen. Dette er en relasjon og samarbeid som er blitt etablert over flere år, og som pleies ved jevnlig møter og samlinger.

Finansiering

Topp- og forskerlinjene i Rogaland har i inneværende skoleår en ramme på kr. 3 876 000. I tillegg til ordinær driftsramme vil en topp- og forskerklasse kreve ekstrakostnader i forbindelse med:

- lønn til forelesere/veiledere for elevene når de tar fag som tilhører UH-sektoren
- semesteravgift som er obligatorisk for studenter (elevene)
- oppmeldingsavgift til eksamen for de elevene som skal avlegge eksamen
- utstyr og materiell til prosjekter i litt større utstrekning enn i ordinære klasser
- ekskursjoner og studieturer; hyppigere enn ved ordinære klasser

Slik praksis er i dag vil utgifter i forbindelse med ekskursjoner, studieturer og prosjekter delvis finansieres av de eksterne aktørene (næringslivet) som skolen samarbeider med. Næringslivet bidrar i dag med delfinansiering ved tilfeldige løpende utgifter som transport, utstyr, bevertning mm.

Gratisprinsippet er førende for skolene, og opplæringsloven §9-6 begrenser også de eksterne aktørene til kun å bistå skolene med reklamefritt utstyr.

Fylkesdirektørens vurderinger

Fylkesdirektøren mener det er viktig å holde attraktiviteten og rekrutteringen for realfag oppe. Topp- og forskerlinjene våre er et unikt tilbud til høyt presterende elever. I disse klassene kan elevene gå i dybden av fagene, de kan forsere fag og de lærer seg å bli analytiske og utforskende.

Samarbeidet skolene har med eksterne aktører som UH-sektoren og lokalt næringsliv vurderer fylkesdirektøren som veldig bra, og dette oppleves som en vinn-vinn-situasjon for skolene og aktørene, og ikke minst for elevene.

Fylkesdirektøren mener skolene må fortsette dette gode samarbeidet som allerede er godt etablert.

Ytterligere finansieringen fra eksterne aktører, ut over tilskudd til materiell og utstyr i samarbeidsprosjekter, vurderer Fylkesdirektøren som lite aktuelt. Eksterne samarbeidspartnere kan bidra, slik tilfellet er i dag, med tilfeldig løpende utgifter som transport, utstyr, bevertning etc.

Skolene er ansvarlig for den pedagogiske og sosiale opplæringen av elevene, og at den er i tråd med gjeldende regler og forskrifter.

Konklusjon

Fylkesdirektøren mener at ansvaret for finansiering av driften for topp – og forskerlinjene skal ligge hos skolene. Eksterne samarbeidspartnere kan bidra, slik de gjør i dag, med tilfeldige løpende utgifter som transport, utstyr, bevertning etc.

Samarbeidet skolene har både med UH-sektoren og det lokale næringsliv, er bra og Fylkesdirektøren oppfordrer til videre samarbeid til det beste for skolen, lærere og elever.

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksframlegg

Arkivreferanse: 2023/73390-1

Saksbehandler: Hilde Blesvik

Avdeling: Seksjon opplæring i skole OPS

Sommerskolen 2023 - orientering om gjennomføring og veien videre

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
13/2024	26.01.2024	Ungdommens fylkesråd
6/2024	30.01.2024	Opplæringsutvalget

Sammendrag

Saken orienterer om gjennomføring og resultater fra Sommerskolen juni 2023 og beskriver muligheter for en videreutvikling etter fullføringsreformen og ny opplæringslov.

Fylkesdirektørens innstilling

Saken tas til orientering. Sommerskolen vil i 2024 organiseres og gjennomføres som beskrevet i saksframlegget.

Eiliv Fougner Janssen

fylkesopplæringssjef

Linda Gilje

seksjonssjef

Bakgrunn for saken

Sommerskolen i Rogaland ble første gang gjennomført i 2006. De første årene var den et tilbud til elever på yrkesfaglige utdanningsprogram som hadde karakteren 1 i matematikk eller naturfag. Fylkestinget vedtok i møte 11.06.2019, sak 54/2019 følgende:

1. Tilbudet med sommerskole for elever med karakteren 1 utvides til også å omfatte elever i studiespesialiserende utdanningsprogram og elever med ikke vurdering (IV) i begge utdanningsprogram.
2. Tilbudet gjelder for fellesfagene med lokalgitt eksamen, hvor minst 10 elever har karakter 1 eller IV.
3. Tilbudet iverksettes så langt det er mulig fra skoleåret 2018/19.
4. Kostnadene spilles inn og vurderes i forbindelse med ordinær budsjettprosess.

Problemstilling

Fylkesdirektøren orienterer om resultater fra Sommerskolen 2023 og muligheter for videreutvikling av tilbudet med bakgrunn i nye eksamensformer i LK20, fullføringsreformen og ny opplæringslov.

Saksopplysninger

Sommerskolen 2023 ble gjennomført fra 16. til 29. juni på to skoler, Bryne videregående og Bergeland videregående. Karmsund videregående skole var involvert tidlig i planleggingsprosessen, men ble ikke igangsatt på grunn av for liten påmelding i nordfylket. Det var andre gang vi opplevde å måtte avlyse i nordfylket på tross av skolenes systematiske arbeid for å markedsføre Sommerskolen for elever i målgruppen.

Det ble [tilbudt](#) undervisning i ni ulike fag fordelt med tre fag på yrkesfaglige utdanningsprogram og seks fag på studieforberedende/studiespesialiserende utdanningsprogram. To av fagene kom aldri i gang på grunn av for liten påmelding. Religion ble gjennomført med en svært liten gruppe.

[Åtte](#) av ti bestod eksamen på Sommerskolen 2023, 31 elever gjennomførte og bestod eksamen i naturfag, historie og religion. Påmeldingen i år var omtrent som i 2022, men langt færre elever møtte opp når Sommerskolen startet opp. De var heller ikke mulig å få tak i tross iherdig innsats fra lærere og assistenter.

Årets Sommerskole tilbød undervisning etter både gamle læreplaner (LK06), og læreplan etter kunnskapsløftet (LK20) (fagfornyelsen). Det ble gitt undervisning etter læreplaner knyttet til forskjellige utdanningsprogram. Som eksempel kan nevnes historie der gruppen bestod at elever fra påbygg, studieforbereende og studiespesialiserende utdanningsprogram. Elever som følger læreplaner etter fagfornyelsen i naturfag og matematikk har differensierte læreplaner knyttet til de ulike utdanningsprogram.

Våren 2023 var siste mulighet for privatister til å gå opp etter gamle læreplaner. For å få tak i ungdom dette kunne være aktuelt for, var Oppfølgingstjenesten involvert i informasjonsarbeidet. Det ble også gjennomført systematisk markedsføring både i sosiale medier og på skolene gjennom nettsider og Instagram.

Etter innføring av kunnskapsløftet (LK20) har Sommerskolen ikke lenger anledning til å gjennomføre eksamen i matematikk og engelsk. Disse fagene har en sentralgitt eksamen som kun kan tas på høsten. Sommerskolen har derfor tilbudt kurs i matematikk uten eksamen, men med oppfølging av lærere og assistenter i forkant av høsteksamen. Dette kurset ble tilbudt for andre gang etter god gjennomføring i høsten 2022.

I år ble kurstilbudet utvidet til å gjelde matematikkfaget i alle utdanningsprogram både i vg1 og vg2. Det ble også for første gang tilbudt et kurs i engelsk uten eksamen, som hadde god påmelding. 32 elever deltok på disse kursene. Resultatene etter høsteksamen for disse elevene er svært dårlige. Av de 32 elevene som deltok på disse kursene er det kun to som har bestått matematikk og to som har bestått eksamenen i engelsk. To av elevene med privatiststatus i engelsk har bestått den muntlige delen av eksamen. De må også bestå den skriftlige eksamenen for å få karakter i faget.

Elevstatus og konsekvenser for vitnemål

Sommerskolen tar inn både elever med karakteren 1 og ikke vurdering (IV). Disse gruppene har ulike rettigheter og denne elevstatusen avgjør eksamensformen. Elever med IV gjennomfører en privatisteksamen og får kun den karakteren på vitnemålet. En elev som har fått 1 i faget går opp til en ordinær eleveksamen og beholder karakteren 1 på vitnemålet i tillegg til den de får på Sommerskolen. Dette får negative konsekvenser for poengsummen på vitnemålet deres. En så spesifikk og teknisk ting er vanskelig å kommunisere til elevene når de melder seg på. Det er ikke anledning til å melde seg opp til eksamen to ganger i samme fag på samme halvår, så disse elevene kan dermed ikke gå opp samme høst for eventuelt å prøve på nytt eller for å forbedre karakteren. Dette

gjelder også de med elevstatus som strøk på Sommerskolen. De må vente til neste vår før de får anledning til å gå opp til eksamen i faget igjen. Utfordringen er altså at det å ta eksamen på Sommerskolen ikke er entydig positivt hverken for elever med 1 eller privatister med IV. Det at strykprosenten på Sommerskolen 2023 er høyere enn tidligere gjør at en god del elever blir utsatt for disse urettferdigheten i systemet.

Evaluerings

Gjennomføringen på Sommerskolen er lavere i år enn tidligere år. Det var svært mange påmeldte som ikke møtte ved oppstart og som det ikke var mulig å oppnå kontakt med. Lærer som har lang erfaring fra Sommerskolen forteller også at det har vært et mye større fravær enn tidligere år.

Evalueringen som er levert av elever og lærere etter Sommerskolen 2023 er også i år positiv, men svarprosenten er lav. Elevene er gjennomgående svært fornøyd med lærernes engasjement og undervisningspraksis. Lærerne er begeistret for å kunne bidra til denne elevgruppen, men opplever årets Sommerskole som utfordrende fordi mye tid ble brukt til å få elever til å møte. Vanligvis har Sommerskolen hatt fysisk oppmøte som krav. De siste årene er undervisning også gjennomført digitalt for å imøtekomme elevers behov for denne type tilrettelegging.

Begge grupper er fornøyd med organiseringen og oppfølgingen fra opplæringsavdelingen.

Veien videre

Sommerskolen er et av mange tiltak som Rogaland fylkeskommunen har knyttet til gjennomføring. Blant annet har fylkestinget bevilget midler som brukes mot elever som står i fare for å stryke i fag. Dette er tiltak som intensivopplæring og oppfølging i forbindelse med eksamen. Det vil være naturlig å se midler og organisering av disse tilbudene i en sammenheng.

Med bakgrunn i erfaringen med kurs i matematikk og engelsk der eksamen ikke er før høsten ser fylkesdirektøren at det kan være nyttig å tenke nytt rundt organisering og prioritering av fag.

Fylkesdirektørens vurderinger

Fylkesdirektøren ser at Sommerskolen 2023 har i mindre grad bidratt til økt gjennomføring for elever i videregående skole fordi påmeldingen har vært for lav, evnen til gjennomføring svak og resultatene svake.

Endringer i regelverk knyttet til eksamen, reform og ny opplæringslov gjør også at fylkesdirektøren mener det må vurderes om den nåværende modellen for Sommerskolen er den meste effektive utnyttelsen av ressursene. Det må utredes alternativ, og vurderes hvordan denne elevgruppen kan få et tilbud som i større grad lykkes med å få elever igjennom med karakter.

Konklusjon

Effekten av Sommerskolen har i flere år vært stor, men nedgang i påmelding og gjennomføring er merkbar de siste årene. Fylkesdirektøren ser at resultater og utfordringer gjør det nødvendig å tenke nytt, og vil derfor fra 2024 se på alle gjennomføringstiltak i en sammenheng. I tillegg ser en at en endring i organisering og gjennomføring av Sommerskolen er nødvendig.

I første omgang bør matematikk og engelsk bli tilbudt som «høstskole» før eksamen i november. Sommerskolen i juni vil tilby de fagene der elevene kan ta lokalgitt muntlig eksamen og som har hatt nødvendig antall påmeldte de siste årene. Etter å ha prøvd dette ut i 2024 vil disse tiltakene evalueres. Fylkesdirektøren vil så komme tilbake til opplæringsutvalget høsten 2024 med evaluering og eventuelt nye justeringer/endringer.

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksframlegg

Arkivreferanse: 2023/73353-1

Saksbehandler: Mattias Godeseth

Avdeling: Seksjon opplæring i skole OPS

Praksisrettet yrkesfaglig opplæring i Rogaland

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
5/2024	25.01.2024	Yrkesopplæringsnemnda
14/2024	26.01.2024	Ungdommens fylkesråd
8/2024	29.01.2024	Fylkesrådet for funksjonshemmede
7/2024	30.01.2024	Opplæringsutvalget

Sammendrag

Rogaland fylkesting har bedt fylkesdirektøren om å vurdere muligheten for å opprette en teorireduert yrkesfaglig utdanning som et prøveprosjekt. Fylkesdirektøren legger her fram eksempler på dagens praksis, og eksisterende ordninger for de som ønsker en alternativ yrkesfaglig opplæring. Fylkesdirektøren har foretatt en vurdering om det er hensiktsmessig å søke om et prøveprosjekt, eller om man heller vil være tjent med å satse mer på en eksisterende ordning for alternativ opplæring. I tråd med den seneste forskningen på feltet, er fylkesdirektørens konklusjon at det mest hensiktsmessige vil være å undersøke arbeidslivets interesse for å satse mer på praksisbrevordningen. Dette er et opplæringsløp hvor det gis opplæring på skolen en dag i uken og i bedrift fire dager i uken.

Fylkesdirektørens innstilling

Fylkesdirektøren gjennomfører en kartlegging av interessen i arbeidslivet for å i større grad ta i bruk praksisbrevordningen, innen utgangen av skoleåret 2023/2024.

Eiliv Fougner Janssen

fylkesopplæringssjef

Linda Gilje

seksjonssjef

1. Bakgrunn for saken

Fylkestinget i Rogaland har bedt fylkesdirektøren om å vurdere om Rogaland fylkeskommune kan være tjent med å pilotere en teorireduert yrkesfaglig utdanning i form av et prøveprosjekt og å legge frem en sak for Opplæringsutvalget som belyser mulighetene.

2. Saksopplysninger

Fylkesdirektøren legger til grunn at fylkestinget med «teorireduert» sikter til redusert undervisning i fellesfagene, slik det ble presisert av representanten Indbjø fra Fremskrittspartiet i fylkestinget 13.06.2023. Fellesfagene i læreplanverket LK20 er norsk, engelsk, matematikk, naturfag, samfunnsfag og kroppsøving.

I yrkesfaglige utdanningsprogram er programfagene felles for alle elever i samme programområde (tidligere kjent som «linje» i et utdanningsprogram). Programfagene inneholder både yrkest teori og praktisk arbeid.

Fylkesdirektøren tolker fylkestinget dithen at man ønsker en mer yrkesrettet undervisning i videregående skole, og et mer praksisrettet løp på vei mot fag- eller svennebrev. Læsutvalget definerer begrepet yrkesretting i NOU 2019: 25 på følgende måte: "Yrkesretting handler om å bruke fagstoff, metoder og vokabular i undervisningen som har relevans for den enkeltes yrkesutøvelse. Begrepet yrkesretting er dermed knyttet til selve undervisningssituasjonen." I praksis innebærer dette samarbeid mellom ulike fag for å utvikle elevenes grunnleggende ferdigheter, og å gi elevene en mer relevant læringserfaring ved å vise dem hvordan fag som engelsk kan være relevant for yrkesfagene de får opplæring i.

Innholdet i opplæringen reguleres av formålsparagrafen i opplæringsloven, overordnet del - verdier og prinsipper for opplæringen og lærerplanene i det enkelte fag. Overordnet del, fag- og timefordeling og læreplaner i fag er forskrifter til opplæringsloven og styrende for innholdet i opplæringen og kan ikke fravikes. Det faglige innholdet i opplæringen bygger på de grunnleggende prinsippene i Kunnskapsløftet 2020 (kalt Fagfornyelsen), som både er en innholdsreform og en styringsreform.

Skolefagene, fellesfag og programfag, blir til i en vekselvirkning mellom hva som vurderes som betydningsfull kunnskap i fagdisiplinens perspektiv og hva som er

betydningsfull kunnskap for elevene og for samfunnet. Skolens viktigste oppgave er å sette barn og unge i stand til å møte fremtiden på en best mulig måte gjennom å gi skolefag dem identitet, kunnskap og helhetlig kompetanse.

2.1 Dagens praksis

Dokumentet «Strategiplan for yrkesretting og relevans»¹, som er del av rammeverket for opplæring, uttrykker fylkesdirektørens klare forventning til skolene om å gi elevene en yrkesrettet opplæring. Dokumentet har bakgrunn i satsingen fellesfag, yrkesretting og relevans (FYR, 2017-2020), som hadde som mål å øke relevansen og motivasjonen for elevene i videregående skole ved å systematisk jobbe med yrkesretting av fellesfag. I 2017 utarbeidet RFK en handlingsplan for videre FYR-arbeid som dannet grunnlaget for dagens styringsdokument. Dokumentet har blitt revidert i tråd med retningslinjene fra Utdanningsdirektoratet og ny overordnet del - verdier og prinsipper for grunnopplæringen i læreplanverket.

Fra høsten 2020 er læreplanene for fellesfag på yrkesfaglige utdanninger mer yrkesrettede enn tidligere, med kompetansemål sammenlignet med studieforberedende utdanningsprogram. Formålet er å gjøre opplæringen mer relevant for et fremtidig yrkesliv. FYR-satsingen har dermed blitt en integrert del av arbeidet med Fagfornyelsen, og fylkesdirektøren bruker derfor ikke lenger FYR som begrep.

2.2 Eksempler på yrkesrettet fellesfagundervisning

Fylkesdirektøren løfter her frem eksempler fra to av de videregående skolene i Rogaland for å gi et innblikk i hvordan fellesfagundervisning yrkesrettes per i dag.

Matematikklærer Ludvig Vea ved Åkrehamn videregående skole fikk i 2021 Holmboeprisen for sitt arbeid med yrkesretting av fellesfag². Vea ble tildelt prisen for hans arbeid med å knytte kompetansemålene i matematikk til det praktiske arbeidet i verkstedet og på byggeplassene. Sammen med to andre matematikklærere utviklet Vea en gjennomgående yrkesretting av matematikkundervisningen på bygg- og

¹ [Strategiplan for yrkesretting og relevans \(QM+, pdf\)](#)

² [Holmboeprisen 2021](#)

anleggsteknikk på egen skole. Resultatet av tiltaket ble økt motivasjon og lærelyst hos elevene og bedre karakterer.

Også på Godalen videregående skole jobber man målrettet med yrkesretting av fellesfagene. I 2023 har skolen, sammen med Ungt Entreprenørskap, etablert en avtale med Smedvigs prosjekt Site 4016. Smedvig beskriver Site 4016 som et *Regionalt kunnskaps- og utviklingssentrum for bygg og anlegg*.

Totalt fire utdanningsprogram på Godalen videregående skole³ vil være engasjert i prosjektet, med forskjellige oppgaver. For elever på Salg, service og reiseliv vil Site 4016 vil fungere som et utvidet klasserom ved at elever og lærere flytter opplæringen ut på denne arbeidsplassen. Elevene vil få virkelige oppdrag, og utføre disse under veiledning av sine programfaglærere og fellesfaglærere. Fellesfagene blir dermed yrkesrettet i denne prosessen.

2.3 Ordninger for de som ønsker alternativ opplæring

Hovedmodellen for yrkesfag er to år i skole og to år i bedrift, med unntak av noen få fag. Det er 6 081 løpende lærekontrakter i Rogaland per desember 2023.

Før kandidaten kan gå opp til en fag- eller svenneprøve må de seks fellesfagene og all nødvendig teori i programfagene i utgangspunktet være bestått, men man kan søke om å gå opp til fag- eller svenneprøve med karakteren 1 i inntil to fellesfag. Fristen for å bestå disse fagene er normalt to år etter avlagt fag- eller svenneprøve.

Under følger en oppsummering av eksisterende ordninger for de som ønsker en mer praksisrettet alternativ opplæring.

2.4 Lærekandidatordningen

Ungdom som sliter med å oppnå full yrkes- eller studiekompetanse har mulighet til å følge et opplæringsløp mot grunnkompetanse gjennom lærekandidatordningen. Dette gjelder spesielt for ungdom som har hatt spesialundervisning og avvik fra ordinær læreplan, mangler karaktergrunnlag fra grunnskole/videregående skole, eller har bestått Vg1 og/eller Vg2, men trenger en tilpasset læreplan i bedrift. Prosessen med

³ Bygg- og anleggsteknikk (BA), Elektro- og datateknologi (ED), Salg, service og reiseliv (SSR) og Teknologi og industrifag (TIF)

å avklare opplæringsløpet mot grunnkompetanse skjer i samråd med eleven, foresatte, skolen og eventuelt Pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT).

Lærekandidatordningen er en skreddersydd opplæring i bedrift som gir grunnkompetanse. Den gir ungdom og voksne som har, eller vil få, utfordringer med å oppnå full yrkeskompetanse, mulighet til å få utstedt et kompetansebevis innen et spesifikt fagområde ved bestått kompetanseprøve. Målet med ordningen er å hjelpe flere til å fullføre videregående opplæring ved å tilby en individuell opplæring tilpasset den enkeltes forutsetninger og behov. Ønsket er at lærekandidaten skal oppnå så høy kompetanse som mulig, bli best mulig kvalifisert for arbeidslivet og bidra til bedriftens verdiskaping. I Rogaland sikter lærekandidater som hovedregel mot ordinært arbeidsliv. Ordningen er også tilgjengelig for voksne.

Den vanligste modellen er 2+2-modellen, som innebærer to år på skole og to år i bedrift. Det er imidlertid også mulig å tilpasse opplæringen ved å for eksempel ha full opplæring i bedrift og altså inngå opplæringskontrakt allerede etter ungdomskolen. Eventuelle unntak fra hovedmodellen må uansett vurderes i hvert enkelt tilfelle.

Lærekandidater følger i hovedsak de samme reglene som lærlinger, og de inngår både en opplæringskontrakt og en arbeidsavtale, men i motsetning til lærlinger får lærekandidater opplæring i utvalgte kompetansemål og oppnår dermed lavere kompetanse. Det velges mål fra læreplanen som kandidaten skal oppnå full kompetanse i og disse kan endres underveis i samarbeid med bedrift/ opplæringskontor, lærekandidat og fylkeskommunen. Endringene kan gi flere eller færre mål vurdert etter kandidatens progresjon og kan gjøres helt frem til oppmelding til kompetanseprøve.

Det er mulig for lærekandidater å endre status til lærling og gå opp til en fag- eller svenneprøve dersom de har realistiske muligheter til å oppnå full kompetanse. Dette vil utløse krav til å ta de seks fellesfagene og også krav til å bestå programfagene.

Per i dag er det 213 aktive lærekontrakter i Rogaland. Lærekandidater går i liten grad videre mot fag-/svennebrev, ifølge NIFUs evaluering av ordningen, og er derfor å anse som en ordning som primært er rettet mot grunnkompetanse.⁴

2.5 Lærekandidatordningen og fellesfagene

Lærekandidater er i utgangspunktet fritatt for undervisning i fellesfagene. Hvis en lærekandidat ønsker å gå videre til fag- eller svennebrev må hun eller han ta fellesfagene via lærlingskolen. Det er per i dag sjeldent at lærekandidater tar fellesfag på lærlingskolen i Rogaland siden de aller fleste kandidatene har mål om grunnkompetanse. Kandidaten kan imidlertid ta fellesfag hvis progresjonen er god og hvis målsetningen skulle endres til full fagkompetanse.

2.6 Lærlingskolen

Lærlingskolen organiseres gjennom seksjon opplæring i bedrift, og gjennomføres ved tre videregående skoler i fylket. Alle klasser, unntatt en, får undervisning på dagtid. Elevene/lærlingene følger skoleåret og går på skolen en til to dager per uke. Elever ved lærlingskolen får standpunkt karakterer i fag(ene), og kan også bli trukket ut til eksamen i fag.

2.7 Praksisbrevordningen

Praksisbrevordningen ble innført som et tiltak mot frafall på yrkesfag i 2016. I Rogaland tilbys ordningen på Haugaland vgs. og Godalen vgs. Målgruppen for ordningen er elever fra grunnskolen som sliter med motivasjonen, har svake karakterer og høyt fravær. Kandidatene har ikke store lærevansker eller særskilte opplæringsbehov i fag og det er viktig å merke seg at ordningen ikke blir individuelt tilpasset. Per desember 2023 er det kun 2 aktive praksisbrevkontrakter i Rogaland.

Praksisbrevkandidater får en mer praktisk opplæring og følger et toårig opplæringsløp som fører til en standardisert grunnkompetanse - praksisbrevet. Praksisbrevet gir eleven mulighet til å søke om ordinær læreplass med sikte på

⁴ [Evalueringsrapport av lærekontraktordningen og av ordningen med tilskudd til opplæring av lærlinger, praksisbrevkandidater og lærekandidater med særskilte behov \(unit.no\)](#)

fagbrev. Praksisbrevkandidaten får opplæring i bedrift fire dager per uke, og fellesfagundervisning på skolen en dag per uke.

Praksisbrevordningen er ikke søkbar på lik linje med ordinære utdanningsprogram, men elever i ungdomsskolen kan melde sin interesse ved søknad om ordinært inntak. Dette blir gjort ved at yrkes- og utdanningsrådgiver i ungdomsskolen tar kontakt med enten Godalen vgs. eller Haugaland vgs. for å informere om at eleven ønsker praksisbrevordningen.

På Haugaland vgs. tilbys praksisbrev i følgende utdanningsprogram:

- Bygg- og anleggsteknikk
- Helse- oppvekstfag
- Teknologi- og industrifag
- Frisør, blomster, interiør og eksponeringsdesign
- Informasjonsteknologi- og medieproduksjon
- Salg, service og reiseliv

På Godalen vgs. tilbys praksisbrev i følgende utdanningsprogram:

- Bygg- og anleggsteknikk
- Teknologi- og industrifag
- Håndverk, design og produktutvikling
- Frisør, blomster, interiør og eksponeringsdesign
- Salg, service og reiseliv

Det er per i dag få fylker som bruker denne ordningen, på tross av at det er lovpålagt å tilby praksisbrevordningen i minst ett utdanningsprogram. Det oppgis forskjellige årsaker til dette, men en sentral faktor er at det er en kostbar ordning for fylkeskommunene da praksisbrevkandidater som går mot fag-/svennebrev får opplæring i bedrift i fire år, der alle fire årene utløser bedriftstilskudd. I tillegg skal fylkeskommunene parallelt finansiere den opplæringen som foregår i skole. Det er også en krevende ordning å organisere da skolene skal planlegge undervisningspersonell, lokaler og å finne bedrifter for et løp der rekrutteringen skjer ut ifra enkeltungdommenes behov i overgangen til videregående opplæring.

Tall fra 2021 viser at Rogaland er blant fylkene som historisk har opprettet flest nye praksisbrevkontrakter, men per i dag er ordningen altså nesten ikke brukt i Rogaland. Oslo er fylket med desidert flest praksiskandidater.

Nasjonalt er det ca. 7 av 10 som starter i praksisbrevordningen som fullfører opplæringsløpet og består praksisbrevprøven. Dette er om lag samme fullføringsgrad som i ordinære yrkesfaglige utdanningsprogram. 6 av 10 av de med praksisbrev går over til en ordinær lærekontrakt. Det finnes lite data om hvordan disse gjør det på fag- eller svenneprøven.⁵

Lied-utvalget (NOU 2019: 25) så behovet for fleksible opplæringsløp og anbefalte å videreutvikle praksisbrevordningen til et planlagt delkompetanseløp med mål om full sluttkompetanse for elever som trenger kortere tidshorisonter. Med andre ord et standardisert løp med to år som praksisbrevkandidat og to år som lærling. Dette ville kreve støtte fra sentrale aktører i fag- og yrkesopplæringen som lærebedrifter, opplæringskontor og partene i arbeidslivet. Forskning fra OsloMet publisert i 2022 støtter Lied-utvalget i dette.⁶ Til nå har dog interessen fra arbeidslivet for praksisbrev i sin nåværende form vært laber, både nasjonalt og i Rogaland.

2.8 Praksisbrevordningen og fellesfagene

Praksisbrevkandidaten skal ha opplæring i fellesfagene norsk, matematikk og samfunnskunnskap i løpet av de to årene, og vil veksle på å få opplæring i skole og bedrift. Fellesfagsundervisningen gis en dag per uke etter ordinære læreplaner. Praksisbrevkandidater er fritatt for kroppsøvingsfaget.

Dersom praksisbrevkandidater ønsker å gå mot full fagkompetanse og gå opp til en fag- eller svennebrev, må de ta fellesfagene naturfag og engelsk via lærlingskolen samtidig som man får opplæring i en lærebedrift.

Det er vanskelig for fellesfaglærerne i dette opplæringsløpet å knytte undervisningen opp mot praktisk arbeid, siden kandidaten får opplæring på to forskjellige

⁵ [For dem som ønsker å gå en annen vei: Implementering og praktisering av praksisbrevordningen i fylkeskommunene | Søkelys på arbeidslivet \(idunn.no\), s. 12.](#)

⁶ [For dem som ønsker å gå en annen vei: Implementering og praktisering av praksisbrevordningen i fylkeskommunene | Søkelys på arbeidslivet \(idunn.no\), s. 14.](#)

opplæringsarenaer. Man mister muligheten som man har i ordinær videregående skole til å knytte fellesfagsoppgavene tett opp mot arbeidet som gjøres i verkstedet.

2.9 Full opplæring i bedrift

Full opplæring i bedrift er en vei til å oppnå fag- eller svennebrev. Dette er et alternativ for de som ønsker eller må ta hele opplæringen i bedrift. Denne ordningen stiller krav om bestått i fellesfagene på lik linje med et vanlig lærlingeløp.

Fylkesdirektøren viser til en egen orienteringssak om full opplæring i bedrift, saks nr 2024/146, som vil bli lagt frem for opplæringsutvalget i januar 2024.

2.10 Alternative ordninger for voksne

Utover ordningene som er beskrevet i denne saken finnes også fagbrev på jobb som er en ordning for voksne som er i et arbeidsforhold⁷. Fra august 2024 blir modulstrukturert opplæring for voksne innført, hvor målet er å gi en bedre sammenheng mellom opplæring i skole og arbeidsmarkedsopplæring⁸.

3. Fylkesdirektørens vurderinger

Av Udir 3-2013⁹ fremgår det at Utdanningsdirektoratet kan velge å innvilge lokalt initierte forsøk etter § 1-5 dersom en rekke vilkår er oppfylt:

1. Det foreligger en søknad til Utdanningsdirektoratet fra kommunen eller fylkeskommunen om forsøk. Den enkelte skole kan ikke sende søknaden direkte til Utdanningsdirektoratet.
2. Forsøket er av pedagogisk og/eller organisatorisk art.
3. Forsøket berører ikke de mest grunnleggende rettighetene elevene, lærlingene og de voksne deltakerne har.
4. Forsøket er tidsavgrenset.

⁷ [Fagbrev på jobb \(udir.no\)](https://www.udir.no/fagbrev-pa-jobb)

⁸ [Modulstrukturert opplæring for voksne \(hkdir.no\)](https://www.hkdir.no/modulstrukturert-opplaering-for-voksne)

⁹ [Forsøk etter opplæringsloven § 1-5 Udir-3-2013 \(udir.no\)](https://www.udir.no/forsok-etter-opplaeringsloven-1-5-udir-3-2013)

5. Det er utarbeidet en plan for evaluering av forsøket. Etter at forsøket er gjennomført skal det sendes en rapport til Utdanningsdirektoratet.
6. Forsøket er drøftet med lærerorganisasjonene på den enkelte skole og lærerorganisasjonene på kommune- eller fylkesnivå.
7. Det er rimelig grunn til å anta at forsøket totalt sett vil kunne føre til en opplæring som er bedre for elevene.
8. Skoleeier vil informere foreldre, elever, lærlinger og/eller de voksne deltakerne om konsekvensene av å delta i forsøket.

De videregående skolene har innenfor gjeldende læreplanverk og fylkesdirektørens føringer godt handlingsrom til å gi elevene en opplæring som er yrkesrettet. Dersom elevene får et færre antall timer i fellesfagene, er det vanskelig å se at opplæringen ikke vil bli skadelidende. Som tidligere nevnt er fellesfagene yrkesrettet fra høsten 2020, og man har fra sentralt hold vurdert at fellesfagenes innhold er betydningsfullt både for utøvingen av elevens fremtidige profesjon, og for samfunnet. Etter fylkesdirektørens vurdering innebærer mindre fellesfagsundervisning ikke at det er rimelig grunn til å anta at et forsøk vil føre til en opplæring som er bedre for elevene (ref. pkt. 7).

Fylkesdirektøren vurderer at rammene for å drive en yrkesrettet og relevant opplæring som oppleves som mindre teorifokusert allerede er til stede i ordinær videregående skole i Rogaland og at det ikke er behov for å søke Utdanningsdirektoratet om en forsøksordning. Det vil, etter fylkesdirektørens vurdering, være mer hensiktsmessig å sette søkelyset på ett av de eksisterende alternative opplæringsløpene.

Fylkesdirektøren anbefaler at det kartlegges i hvilken grad det er interessant for arbeidslivet i Rogaland å satse mer på praksisbrevordningen, noe som kan gi en oppmykning av den tradisjonelle modellen med to år i skole og to år i bedrift. Dette i tråd med den seneste forskningen på ordningen.

Hvis dette skulle være interesse innen et eller flere fagfelt, kan fylkesdirektøren søke Utdanningsdirektoratet om en forsøksordning hvor praksisbrevprøven blir et delmål på veien mot fag- eller svennebrev. Det er viktig å presisere at dette ikke vil føre til et

færre antall timer i fellesfagene, men at kandidaten tar disse over fire år i stedet for to år som i ordinær opplæring. Arbeidet med å yrkesrette undervisningen vil bli vanskeligere siden opplæringen gis på to steder, på skolen og i bedrift, men det er sannsynlig at opplæringen vil oppleves som mer praktisk rettet i sin helhet.

4. Konklusjon

Fylkesdirektøren oppfordrer de videregående skolene til yrkesrettet opplæring i fellesfagene, i tråd med læreplanverket og fylkesdirektørens føringer.

Fylkesdirektøren vurderer at rammene for å drive en yrkesrettet og relevant opplæring som oppleves som praksisrettet allerede er til stede i ordinær videregående skole.

Per i dag finnes det flere ordninger for de som ønsker en alternativ yrkesfaglig opplæring. Fylkesdirektørens vurdering er at Rogaland fylkeskommune ikke vil være tjent med å søke Utdanningsdirektoratet om en forsøksordning som vedrører en reduksjon av fellesfagundervisning, men at et eventuelt forsøk heller vil dreie seg om mer fokus på praksisbrevordningen som et fireårig opplæringsløp der målet er fag- eller svennebrev. Praksisbrevet blir da et delmål etter to års opplæring.

Fylkesdirektørens innstilling er at fylkesdirektøren gjennomfører en kartlegging hvor offentlige og private lærebedrifter, opplæringskontor og partene i arbeidslivet blir spurt om interessen og behovet for å i større grad ta i bruk praksisbrevordningen. Dette innen utgangen av skoleåret 2023/2024. Hvis tilbakemeldingene fra tilstrekkelig mange nok av disse er positiv, kan fylkesdirektøren søke Utdanningsdirektoratet om en forsøksordning hvor praksisbrevordningen testes ut som et 4-årig løp.

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksframlegg

Arkivreferanse: 2023/72047-1

Saksbehandler: Jone Kristian Sunde

Avdeling: Seksjon regional kompetanse - opplæring

Regional kompetanseplan Rogaland

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
4/2024	25.01.2024	Yrkesopplæringsnemnda
11/2024	26.01.2024	Ungdommens fylkesråd
6/2024	29.01.2024	Fylkesrådet for funksjonshemmede
8/2024	30.01.2024	Opplæringsutvalget
3/2024	01.02.2024	Regional-, kultur- og næringsutvalget
19/2024	15.02.2024	Fylkesutvalget

Vedlegg:

- 1 Regional kompetanseplan
- 2 Regional kompetanseplan handlingsprogram

Sammendrag

Fylkestinget vedtok 20. oktober 2020 under behandling av sak «Utviklingsplan for Rogaland, planstrategi 2021-2024» (sak 92/20), at det skulle lages en regional kompetanseplan for Rogaland.

Planprosessen ble formelt startet opp i Fylkesutvalget 30. november 2021(sak PS 221/21) og fastsetting av planprogram for Regional kompetanseplan ble vedtatt i Fylkesutvalget 8. juni 2022 (sak PS 117/2022).

Det er nå utarbeidet et forslag til Regional kompetanseplan Rogaland som blir lagt fram til behandling.

Fylkesdirektørens innstilling

Forslag til Regional kompetanseplan Rogaland (2024-2031) datert 14.02.2024

legges ut til offentlig ettersyn og sendes på høring i perioden 19.02.24 – 08.04.24.

Vedtaket fattes med hjemmel i plan- og bygningsloven § 8-3.

Gunn Claire Westad

fylkesdirektør

Eiliv Fougner Janssen

fylkesopplæringssjef

Bakgrunn for saken

Regionreformen kan ses som et svar på to sentrale utfordringer.

For det første har det de siste årene skjedd en betydelig vekst og oppdeling i den statlige forvaltningen, særlig i direktoratene og direktoratslignende enheter. Dette har gitt en sektorisert forvaltning med lavere grad av samordning enn ønskelig. Fylkeskommunene har fått et større ansvar for kompetansepolitikken gjennom regionreformen. Kompetansepolitikk handler om spørsmål som har tverrsektoriell karakter og kan sies å ligge i skjæringsfeltet mellom utdanningspolitikk, næringspolitikk og integrasjonspolitik.

For det andre vil mange kommuner fortsatt ha få innbyggere. Fylkeskommunene har et potensial til å forsterke sin rolle som partner og veileder for kommunene – blant annet i form av fagkompetanse og som deltaker i kommunenes utviklings- og planarbeid.

I Utviklingsplan for Rogaland – regional planstrategi 2021-2024 følges fylkeskommunens økte ansvar opp ved å peke på behovet for en regional kompetanseplan for Rogaland.

En regional kompetanseplan vil bidra til å styrke Rogaland som en konkurransedyktig region. I Rogaland er det fremdeles en utfordring å skape nye næringer som gjør fylket mindre avhengig av oljesektoren. Omstilling krever et konkurransedyktig næringsliv som produserer både for et norsk og internasjonalt marked. Det må være attraktivt for virksomheter å etablere seg i Rogaland. Rogaland har en dyktig arbeidsstyrke med høy teknisk kompetanse. Kompetansen må utvikles videre og finne nye satsinger basert på regionens fortrinn. Dette krever god samordning mellom næringsliv og opplæringsaktørene.

Konkurranseskraften er også avhengig av en kompetent arbeidsstyrke. For å ha en god basis er det viktig at så mange som mulig gjennomfører videregående opplæring. På den måten får vi en grunnstamme for videre deltakelse i yrkeslivet. Arbeidsstyrken må ha den kompetansen som samfunnet trenger for å møte oppgavene som venter. Universitet og høyskoler har en viktig rolle i kompetanseutviklingen, og bør ta utgangspunkt i samfunnets behov for arbeidskraft ved utforming av studietilbud. Grønn omstilling og økt andel eldre i samfunnet er to eksempler på utviklingstrender som ikke kan møtes uten økt eller endret kompetanse.

I møte med en stadig raskere teknologiutvikling og et mer spesialisert kunnskapssamfunn, blir det nødvendig for alle sysselsatte å oppdatere kompetansen underveis i karrieren. Dette krever læring hele livet, og betinger et godt samarbeid mellom offentlig sektor, næringslivsaktører og opplæringsaktører. Økt digitalisering i samfunnet krever digital kompetanse allerede fra tidlig skolealder. Data er en ressurs med et raskt økende verdiskapingsbidrag og behovet for informasjonstjenester er stort.

Problemstilling

Fylkesutvalget skal ta stilling til om forslaget til plan skal legges ut til offentlig ettersyn og sendes på høring.

Saksopplysninger

Utviklingsplan Rogaland

Regional plan (2024-2031) gir føringer om at det i løpet av planperioden skal utarbeides en regionalplan for kompetanse.

Fylkestinget vedtok 20. oktober 2020 under behandling av sak «Utviklingsplan for Rogaland, planstrategi 2021-2024» (sak 92/20), at det skulle lages en regional kompetanseplan for Rogaland.

Planprosessen ble formelt startet opp i fylkesutvalget 30. november 2021 (sak 221/21).

Planprogram

Plan- og bygningsloven forutsetter at det skal utarbeides planprogram for regionale planer, jf. §§ 4-1 og 8-3. Planprogrammet skal gjøre rede for:

- formålet med planarbeidet
- planprosessen med frister og deltakelse
- opplegg for medvirkning
- hvilke alternativer som vil bli vurdert
- behovet for utredninger

Forslag til planprogram ble sendt på høring til berørte kommuner, fra 22.02.22 til 08.04.22, statlige sektormyndigheter og interesseorganisasjoner ble informert og bedt om innspill.

Fastsetting av planprogram for Regional kompetanseplan vedtatt i Fylkesutvalget 8. juni 2022.

Planprosess

Arbeidet med regionalplanen vil skje etter følgende fremdriftsplan:

- Forslag til plan sendes ut på høring fra 19.02.24 til 08.04.24.
- Forslag til plan legges ut åpent på fylkeskommunens informasjonsplattformer, sendes til berørte kommuner, sektormyndigheter og aktuelle interesseorganisasjoner.
- Det tas sikte på digital høringskonferanse i løpet av høringsperioden
- Det tas sikte på å få planen vedtatt i fylkestinget 14. juni 2024.
- Handlingsprogrammet og innsatsområder for planen følges opp av Kompetanseforum Rogaland og rulleres årlig i Fylkestinget.

Organisering

Arbeidet ble organisert som redegjort for i oppstartsaken som ble behandlet i fylkesutvalgets møte 30.11.21 (sak 221/21).

Det ble opprettet prosjektgruppe, sekretariat, administrativ styringsgruppe og politisk styringsgruppe, samt et statistikkutvalg. Kompetanseforum Rogaland ble etablert på fylkesnivå på vårparten 2022, organisert som et partnerskap med medlemmer fra KS, NAV, LO, NHO, UH-sektoren og Statsforvalteren.

Medvirkning

Det er skrevet om medvirkningsprosessen på fylkeskommunens intranett og nettsider. Informasjon om kompetanseplanen og prosess for arbeidet ble sendt ut som pressemelding i midten av desember 2021. Fylkeskommunens nettsider er oppdatert fortløpende.

Det ble gjennomført to oppstartsamlinger i november 2021, i form av arbeidsverksted med gruppediskusjoner. Det ble arrangert egne møter i Sandnes og Haugesund med bred deltakelse. I tillegg ble det avholdt et digitalt møte med kommunene om distriktperspektiv i begynnelsen av desember 2021. Innspill fra gruppediskusjoner og møter har blitt tatt med i planprogrammet og videre inn i selve skrivingen av planen.

Opplegg for medvirkning videre er beskrevet i forslaget til plan. Det fokuseres på å gi god informasjon som grunnlag for å kunne medvirke, og utkast til plan og framdriftsplan er med jevne mellomrom lagt fram i kompetanseforum Rogaland, med muligheter for kommentarer og innspill. Det er også avholdt egne dialogmøter med enkeltaktører i Kompetanseforum, med åpning for diskusjoner, innspill og forslag til tiltak i handlingsprogrammet for planen.

Planens innhold

På bakgrunn av kunnskapsgrunnlaget, innspill og dialog med kompetanseaktørene fra en bredt basert medvirkningsprosess og vurderinger av dagens og framtidige kompetansebehov har planen fått tre hovedtema:

1. Kompetansegap
2. Omstilling og rekvalifisering
3. Mobilisering av arbeidskraftressurser

I planprogrammet hadde plantema 3 navnet «Utenforskap og manglende forutsetninger». Innholdet i temaet beholdes. Men etter innspill fra flere aktører og diskusjoner i sekretariat og prosjektgruppe, er det ønskelig å ha fokus på positive muligheter for arbeidsdeltakelse og ressurser som det er bruk for i arbeidslivet. Utenforskap og manglende forutsetninger er ord og begreper som lett kan oppfattes negativt og stigmatiserende for personer det gjelder, og kan bidra til å redusere mulighetene for mobilisering av ubrukte arbeidskraftressurser i befolkningen.

Plantemaene er nærmere beskrevet i planen og støttes opp av et handlingsprogram som peker på aktuelle innsatsområder og tiltak som skal følges opp når planen er vedtatt. Fylkeskommunen vil ha et hovedansvar for å koordinere dette arbeidet og Kompetanseforum Rogaland vil ha en sentral rolle som møtested for oppfølging av innsatser og framtidige kompetansebehov. Handlingsprogrammet vil rulleres årlig av Fylkestinget.

Fylkesdirektørens vurderinger

Godt medvirkningsarbeid er en forutsetning for en god planprosess og god forankring av planen. Medvirkningsopplegget som er gjennomført og planlagt har fokus på at aktører som i stor grad skal følge opp planen, sitter tett på planprosessen gjennom at Kompetanseforum Rogaland er opprettet på fylkesnivå. Regionene i fylket har i tillegg egne møtefora og felles samarbeidsarenaer på tvers, som gjør at lokale kompetansebehov kan løftes opp på fylkesnivå ved behov. Hensikten med samarbeidet mellom kompetanseaktørene i fylket er å få innspill fra alle interesserte; næringsliv, forskningsmiljøer, kommuner, organisasjoner mm. Disse har bidratt med viktige innspill og synspunkt.

For å møte kompetansebehov og -utfordringer i hele regionen er det nødvendig med et bredt perspektiv på kompetansebegrepet. Dette er nærmere beskrevet i planen.

Konklusjon

Planen er utarbeidet i samsvar med plan- og bygningsloven §§ 4-1 og 8-3, samt forskrift om konsekvensutredninger.

Fylkesdirektøren anbefaler at forslag til Regionalplan for kompetanse i Rogaland legges ut til offentlig ettersyn og sendes på høring i perioden 19.02.24 – 08.04.24.

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksframlegg

Arkivreferanse: 2023/74831-1

Saksbehandler: Lasse Eide

Avdeling: Seksjon regional kompetanse - opplæring

Fagskolen Rogaland - Årsrapport om kvalitet i fagskoleutdanningene 2022-2023

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
12/2024	26.01.2024	Ungdommens fylkesråd
7/2024	29.01.2024	Fylkesrådet for funksjonshemmede
9/2024	30.01.2024	Opplæringsutvalget
4/2024	01.02.2024	Regional-, kultur- og næringsutvalget Fylkestinget

Vedlegg:

- 1 Årsrapport 2022-2023 Fagskolen Rogaland

Sammendrag

Fylkesdirektøren legger årlig fram til orientering årsrapport om kvalitet i fagskoleutdanningen for Fagskolen Rogaland. Årsrapporten ble vedtatt av styret for Fagskolen Rogaland 07.12.23.

Fylkesdirektørens innstilling

Årsrapport om kvalitet i fagskoleutdanningen for Fagskolen Rogaland tas til orientering.

Gunn Claire Westad
fylkesdirektør

Eiliv Fougner Janssen
fylkesopplæringssjef

Bakgrunn for saken

Ved behandling av FT-sak 137/2019 «Fagskolen – Fylkeskommunes rolle som skoleeier og forvalter» fattet fylkestinget blant annet følgende vedtak:

Strategiplan og årsrapport for Fagskolen Rogaland legges fram til orientering for fylkestinget.

Fylkesdirektøren vil i denne saken orientere fylkestinget om årsrapport 2022-2023 vedtatt av styret til Fagskolen Rogaland 07.12.23 med følgende vedtak:

Årsrapport om kvalitet i utdanningene 2022 – 2023 godkjennes. Årsrapporten oversendes skoleeier til orientering.

Problemstilling

Fylkesdirektøren skal årlig legge frem til orientering årsrapport for Fagskolen Rogaland.

Saksopplysninger

Som redegjort for i notat til FT-sak 104/2020 skal fylkestinget forvalte fylkeskommunens eierskap for egne fylkeskommunalt eide fagskoler.

Styringsmodellen kan sammenlignes med generalforsamlingen i et aksjeselskap, som er det overordnede eierorgan, men som ikke er involvert i den daglige driften.

Administrasjonen ved fagskolen Rogaland skal årlig legge frem årsrapport for styret for Fagskolen Rogaland. Denne skal deretter legges frem til orientering for fylkestinget. Det vises ellers til rapporten som er vedlagt.

Fylkesdirektørens vurderinger

Fylkesdirektøren vurderer årsrapporten som innholdsrik og grundig, og er en god orientering om Fagskolen Rogaland sin aktivitet foregående studieår.

Konklusjon

Fylkesdirektøren vurderer årsrapporten som innholdsrik og grundig, og det anbefales at fylkestinget tar saken til orientering.

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.